Heerlen

Aan
Commissie MF

Afschrift aan
Het college van burgemeesters en wethouders

Kenmerk

Status
Update Sociaal Domein
september 2021

8 september 2021

Onderwerp
Update Sociaal Domein

Bijlage
-1-

Inleiding

Door middel van deze periodieke update informeren wij u over zowel de ontwikkelingen als over andere actualiteiten met betrekking tot het Sociaal Domein. De onderwerpen hebben betrekking op de commissie MF. Vragen naar aanleiding van deze update kunnen in de daarvoor bestemde commissie worden gesteld.

Inhoudsopgave

- Vooraankondiging: Week tegen Eenzaamheid
- Tijdelijke aanpassing Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz)
- Voortgang ondersteuning slachtoffers kinderopvangtoeslagaffaire
- Terugblik op 3 weken expositie en activiteiten in Heerlen / Parkstad "Wij doorbreken de cirkel van geweld"
- Filmpjes van de expositie
- Onderzoek naar effectiviteit aanpak huiselijk geweld/kindermishandeling
- Nieuwsbrief centrum seksueel geweld Limburg
- Het Preventieakkoord Zuid-Limburg 2021-2023
- De Limburgse Netwerkaanpak voor kinderen met (risico op) overgewicht en obesitas
- Adviesraad MO
- Zomeractiviteiten kinderen en jongeren
- Webinar "Vroeg samenwerken In Parkstad (VIP)": georganiseerd op 8 juli
- Nieuwe commissie Zorg en Veiligheid Zuid Limburg van start

Vooraankondiging: Week tegen Eenzaamheid
Van 30 september t/m 7 oktober is de landelijke Week tegen Eenzaamheid, een week waarin ontmoeting en verbinding centraal staat. De Week tegen Eenzaamheid wordt in het kader van actieprogramma Eén tegen eenzaamheid geïnitieerd door het ministerie van VWS. Ook gemeente Heerlen neemt deel en besteedt in deze week extra aandacht aan het thema.
We hebben de samenwerking gezocht met burgers, verenigingen en onze maatschappelijke partners en hebben samen tal van activiteiten georganiseerd. Zo vindt er in de actieweek de 1e Open Tafel plaats in ontmoetingscentrum Butting-Inn, gaat buurtstichting Schopla deur-aan-deur bij al hun bewoners voor een 'hoe gaat het?' gesprek en wordt er een gezamenlijk ontbijt georganiseerd voor buurtbewoners in het Corneliushuis door buurtvereniging Carisven. Daarnaast vinden er activiteiten plaats op het gebied van spel en dans die toegankelijk zijn voor ouderen. Dit jaar hebben we ook lokale ondernemers betrokken en hen gevraagd mee te helpen om het thema extra aandacht te geven. Zij zullen onze eenzaamheidscampagne actief ondersteunen en daarnaast klanten een extraatje aanbieden, zoals een bloemetje of een kopje koffie. In deze week vindt er ook een activiteit plaats voor de bestuurders. Op 5 oktober organiseert het ministerie van VWS een masterclass eenzaamheid, op maat gemaakt voor alle bestuurders van de deelnemende gemeenten van de Zuid-Limburgse coalitie tegen eenzaamheid met als uitgangspunt de regionale samenwerking vorm te geven.

Tijdelijke aanpassing Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz).
Met ingang van 1 oktober 2021 stoppen de corona steun- en herstelpakketten (NOW/TVL/Tozo/ TONK) van de overheid. Vanaf dan kan bijstand aan zelfstandigen alleen nog worden verstrekt op grond van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz).
Per 1 oktober 2021 wordt een verhoogde instroom in de Bbz verwacht. Om zelfstandige ondernemers die dat nodig hebben tijdig inkomensondersteuning te kunnen bieden, heeft het kabinet besloten het Bbz tijdelijk (gedurende het vierde kwartaal 2021) te vereenvoudigen op de volgende punten:
• Het buiten toepassing laten van de vermogenstoets;
• Bbz-uitkering met terugwerkende kracht aan te vragen (max. twee maanden);
• Inkomen en hoogte van de Bbz-uitkering per kalendermaand vast te stellen (in plaats van per boekjaar) en
• Directe verstrekking van de Bbz-uitkering om niet (in plaats van eerst als lening).
Met ingang van 1 januari 2022 zal de Bbz weer zonder wijzigingen worden uitgevoerd.
Om zelfstandigen zo goed mogelijk te kunnen helpen zijn alle huidige Tozo-ontvangers aangeschreven met de vraag zich bij de gemeente te melden als zij denken ook na 1 oktober 2021 nog financiële ondersteuning nodig hebben en/of hulp nodig te hebben bij het oplossen van schulden.

Voortgang ondersteuning slachtoffers kinderopvangtoeslagaffaire
Het aantal meldingen is gestegen naar 185. Bij de vorige update was dat 162. De forse toename van steeds nieuwe gedupeerden die zich melden lijkt voorbij. Personen die zich recent als gedupeerde hebben gemeld hebben veelal geen concrete hulpvragen, maar vooral behoefte aan een luisterend oor.

* 137 gedupeerden zijn persoonlijk of telefonisch gesproken;
* met 6 recente melders wordt binnenkort contact gelegd;
* 5 gedupeerden waren niet bereikbaar;
* 10 gedupeerden hebben een verkeerd telefoonnummer doorgegeven;
* 27 gedupeerden hebben geen telefoonnummer doorgegeven.

Uit navraag bij de Belastingdienst blijkt dat het niet mogelijk is om alsnog een telefoonnummer te krijgen van degenen die geen of een verkeerd nummer hebben opgegeven. De privacyregels zijn heel strikt. Van degenen die géén telefoonnummer hebben opgegeven werd aangegeven dat deze personen niet willen dat de Belastingdienst of wij in bezit zijn van dit nummer en dat om die reden geen contact opgenomen kán worden.

Actueel is kwijtschelding van schulden aan de slachtoffers. De wetgeving waarin dit geregeld wordt gaat pas op 1 januari 2022 in, maar wij wachten daar niet op en zijn al bezig met kwijtschelding van gemeentelijke schulden. Daarbij gelden de volgende spelregels:
- Recht op kwijtschelding hebben mensen die zich gemeld hebben bij de Belastingdienst/Toeslagen en aan wie het forfaitaire bedrag van € 30.000 is toegekend.
- Kwijtschelding wordt verleend voor schulden die open stonden op 31 december 2020 inclusief bijkomende kosten zoals rente of incassokosten.
- Schulden die betrekking hebben op de periode na 1 januari 2021 worden niet kwijtgescholden.
- Schulden die het gevolg zijn van fraude worden niet kwijtgescholden als er sprake was van opzet of grove schuld.
- Schulden die zijn ontstaan vanuit werkgeverschap en zakelijke schulden (Bbz krediet, TOZO) worden niet kwijtgescholden.

Hoeveel gedupeerden recht hebben op kwijtschelding wordt pas duidelijk als de Belastingdienst alle compensatieverzoeken heeft afgehandeld. Dat is nog niet het geval. De tussenstand is momenteel dat 17 gedupeerden de compensatie van € 30.000 hebben ontvangen en (deels) al kwijtschelding hebben gekregen. 15 gedupeerden komen nog niet in aanmerking voor kwijtschelding, omdat zij nog wachten op compensatie door de Belastingdienst. Bij deze mensen is wel de inning van de gemeentelijke schuld opgeschort.

Actuele informatie over kwijtschelding staat op de gemeentelijke website:
https://www.heerlen.nl/gemeente-heerlen/kwijtschelding-schulden-gedupeerde-ouders-kinderopvang-toeslagaffaire.html

Terugblik op 3 weken expositie en activiteiten in Heerlen / Parkstad "Wij …doorbreken de *cirkel van geweld"*
Meer dan 25 Nederlandse gemeenten en regio's doen mee aan de expositie "WIJ… doorbreken de cirkel van geweld" om daarmee huiselijk geweld bespreekbaar te maken. Van 3 tot 24 juni was het de beurt aan Heerlen. Bezoekers zagen op het van Grunsvenplein 28 portretten met bijbehorende verhalen. Verhalen die vertellen dat iedereen slachtoffer kan zijn, maar ook dat iedereen iets kan doen om te helpen. Laten weten dat je er voor iemand bent, extra aandacht geven, zodat slachtoffer of dader de stap kan zetten om de cirkel van geweld te doorbreken. Tegelijkertijd met de expositie vonden diverse activiteiten plaats rondom de thema's huiselijk geweld en kindermishandeling.
De Hulp app (https://www.hulpapp.nl/) werd gelanceerd in Parkstad en er werden webinars georganiseerd voor professionals, die goed bezocht zijn. Uit de reacties blijkt dat het de professionals helpt signalen van huiselijk geweld, kindermishandeling en mensenhandel sneller op te pikken.

Filmpjes van de expositie
Het filmpje van de opening van de expositie op 3 juni https://youtu.be/XUUzolC57_E
Het slotfilmpje met overdracht naar Maastricht https://youtu.be/rzCvFOlt4H8

Onderzoek naar effectiviteit aanpak huiselijk geweld/kindermishandeling
De 16 Zuid Limburgse gemeenten nemen vanaf dit jaar deel aan bovengenoemd onderzoek.
Een onderzoek dat wordt uitgevoerd door het Verwey Jonker Instituut en anderhalf jaar duurt.
De uitkomsten worden de 2de helft van 2022 verwacht.
In het onderzoek wordt een groep volwassenen en gezinnen die in een bepaalde periode gemeld zijn bij Veilig Thuis vanwege zorgen over huiselijk geweld en/of kindermishandeling gedurende een jaar na de melding gevolgd. Hoe gaat het na de melding? Lukt het om het geweld te stoppen en krijgen ze daarbij hulp en ondersteuning? Wat werkt op regionaal en op landelijk niveau?
De vorige studies laten zien dat de veiligheid verbeteren in deze gezinnen erg lastig is.
Onderzoekers nemen vragenlijsten af over geweld, welzijn en hulp bij volwassenen, kinderen, slachtoffers en plegers. Dit wordt kort na een melding gedaan en een jaar later. Zo zien ze in hoeverre geweld is gestopt en het welzijn is verbeterd en welke hulp daaraan kan bijdragen. De intentie is dit om de twee jaar in alle Veilig Thuis regio's te onderzoeken.
Zo kan er op landelijk en op regionaal niveau gekeken worden hoe de aanpak verbeterd kan worden en geweld steeds eerder en sneller gestopt kan worden. Het Verwey Jonker Instituut heeft reeds eerder gelijksoortige onderzoeken verricht bij andere VT organisaties. Eind vorig jaar verscheen van hun hand het onderzoeksrapport 'Kwestie van lange adem: kan huiselijk geweld en kindermishandeling echt stoppen? Een dergelijk onderzoek wordt nu in onze regio verricht.

Nieuwsbrief centrum seksueel geweld Limburg
Bijgaand treft u aan de link naar de nieuwsbrief van het centrum seksueel geweld Limburg.
https://mailchi.mp/ff5991981190/nieuwsbrief-csg-limburg-juli-2021?e=3e65c6cbff

Het Preventieakkoord Zuid-Limburg 2021-2023
Landelijk is er een Nationaal Preventieakkoord opgesteld dat bestaat uit afspraken en maatregelen met als doel: roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik te verminderen. Om deze ambities te realiseren is regionale en lokale uitvoering nodig. Daarom zijn gemeenten in Nederland opgeroepen om aan de slag te gaan met regionale en/of lokale preventieafspraken.

De ambities uit het Nationaal Preventieakkoord sluiten naadloos aan op de ambities van de Zuid-Limburgse aanpak Trendbreuk. Daarom is binnen de regio Zuid-Limburg afgesproken dat we het regionale gezondheidsbeleid "Zuid Springt Eruit" vertalen in regionale preventieafspraken en dat we ons met een brede vertegenwoordiging van regionale partners hieraan committeren.

Het gezamenlijke Zuid-Limburgse Preventieakkoord bestaat uit een regionaal akkoord en 16 lokale preventieagenda's. In het regionale akkoord zijn afspraken gemaakt met regionale partners met als doel lokale gezondheidswinst te boeken. Binnen de Lokale Preventieagenda's hebben gemeenten afspraken gemaakt op lokaal niveau. Zowel het Regionale Preventieakkoord als de Lokale Agenda's zijn opgebouwd uit de volgende 4 pijlers (met de optie om er lokaal nog pijlers aan toe te voegen):

- Bewegen en gezonde voeding op scholen;
- Terugdringen overgewicht via een Zuid-Limburgse netwerkaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas;
- Rookvrije kind-omgevingen;
- Gezondere sportomgevingen.

Binnen deze pijlers is zowel regionaal als lokaal aansluiting gezocht bij bestaande netwerken, programma's en initiatieven. Hiermee wordt de uitvoering van bestaande ambities aangejaagd, versneld en geïntensiveerd. Tevens wordt op die manier voorkomen dat er een wildgroei aan nieuwe initiatieven ontstaat.

Daardoor zijn we als regio in staat versneld en intensiever uitvoering te geven aan de Trendbreuk-ambities en tegelijkertijd een belangrijke bijdrage te leveren aan de landelijke ambities. Naast het regionale gedeelte focust Heerlen zich voor haar lokale aanpak volledig op de Netwerkaanpak voor kinderen met (risico op) overgewicht en obesitas die absolute prioriteit heeft.

De Limburgse Netwerkaanpak voor kinderen met (risico op) overgewicht en obesitas
Ongeveer 1 op de 7 Nederlandse kinderen in Nederland is te zwaar. Ook in Limburg zijn er helaas te veel kinderen met overgewicht en obesitas. Zowel gemeenten, de GGD in beide regio's als de Provincie Limburg zetten daarom in op het verbeteren van de gezondheid van onze jeugd door middel van verschillende preventiegerichte gezondheidsprogramma's zoals onder andere Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG), Gezonde Basisschool van de Toekomst en De Gezonde School.

Echter zijn er ook kinderen met (beginnend) overgewicht en obesitas waarbij sprake is van een matig of hoog gezondheidsrisico en waarvoor preventie niet meer aan de orde is, maar die behandeling en begeleiding behoeven waarbij programma's van de regionale ziekenhuizen (denk aan COACH) weer te zwaar is. Om die reden hebben de regio's Noord-, Midden- en Zuid-Limburg een samenwerking opgestart om samen deze gemeenschappelijke opgave aan te gaan als één Limburgse alliantie. Met deze Limburgse alliantie is er een unieke kans om landelijk voorop te lopen in het realiseren van een netwerkaanpak voor kinderen (en hun gezin) met (beginnend) overgewicht en obesitas.
Door het realiseren van een netwerkaanpak voor kinderen (en hun gezin) met (beginnend) overgewicht en obesitas proberen we gezamenlijk via een leefstijlverandering te komen tot een langdurige gedragsverandering wat zal leiden tot gezondere en gelukkigere kinderen. Deze aanpak zal er toe leiden dat kinderen weerbaarder worden waardoor ze eigen regie kunnen pakken en houden over hun gezondheid.

In de bijlage het Plan Van Aanpak 2021-2023 | Limburgse Netwerkaanpak voor kinderen met (risico op) overgewicht en obesitas.

Adviesraad MO
De Adviesraad MO en wethouder Clemens hebben voor de zomervakantie van gedachten gewisseld over de ontwikkelingen in de jeugdzorg. Daarbij zijn zorgen gedeeld, zoals over de groei van het aantal kinderen en jongeren in de jeugdhulp. Ook is het belang benadrukt van een inhoudelijke en standvastige koers, niet alleen op de schaal van de gemeente, maar ook afgestemd op de schaal van Zuid-Limburg. De Samenwerkende Adviesraden Sociaal Domein Zuid-Limburg zien hierin een actieve rol voor zichzelf die ze langs meerdere wegen (gaan) invullen.
De Adviesraad MO heeft nogmaals haar vertrouwen uitgesproken in de keuze die Heerlen heeft gemaakt om het 'anders te doen binnen het sociaal domein'; om de ambulante jeugdhulp in partnerschap met JENS vorm te geven. Men onderschrijft het beeld dat we hiermee op de goede weg zijn en pleit voor het continueren van werkwijze van JENS. Over de ontwikkelingen van de jeugdzorg en het bredere jeugdbeleid blijven de gemeente en Adviesraad MO met elkaar in gesprek.

Zomeractiviteiten kinderen en jongeren
Ook deze zomervakantie zijn in Heerlen vier weken lang leuke activiteiten georganiseerd voor kinderen en jongeren van 4 tot en met 18 jaar. JENS heeft, verdeeld over de stad, een gevarieerd en vol programma aangeboden waardoor er voor iedere jeugdige volop keus was om sportief of creatief aan de slag te gaan in de eigen buurt. Daarbij is samengewerkt met de verenigingen in de buurt zoals de speeltuinen. Ruim 3000 keer hebben kinderen en jongeren hier afgelopen zomer gebruik van gemaakt.

Webinar "Vroeg samenwerken In Parkstad (VIP)": georganiseerd op 8 juli
Voor de bij de Verwijsindex (VIP) aangesloten instanties in Zuid-Limburg was er een webinar georganiseerd op 8 juli, waarvoor zich 75 professionals hadden aangemeld. Na een kort welkomwoord door wethouder Jordy Clemens zijn vervolgens 2 informatieve animaties gelanceerd.
De animatie voor "Professional" kan door een instantie worden gebruikt om intern de achterban nader te informeren. De andere animatie voor "Kind en ouder" kan een professional gebruiken in zijn communicatie naar ouders en/of jongeren. Deze animaties zijn inmiddels geplaats op de site van Jeugdhulp Zuid-Limburg (https://www.jeugdhulpzuidlimburg.nl/verwijsindex/, zie downloads)

Vervolgens startte de webinar verzorgd door juriste Jolanda van Boven en Peter Gunst. Zij zijn uitvoerig, op inspirerende wijze en in begrijpelijke bewoordingen in gegaan op mogelijke probleem oplossingen in de ketensamenwerking, hierbij rekening houdende met de wettelijke richtlijnen, zoals AVG, privacy en rechten van het kind. Naast een informatief gedeelte kende deze webinar ook een actief gedeelte, waarin gezamenlijk mogelijke belemmeringen in het gebruik van de VIP zijn besproken.

Nieuwe commissie Zorg en Veiligheid Zuid Limburg van start
Sinds 1 augustus jl. is er een nieuwe commissie Zorg en Veiligheid Zuid Limburg.
Deze commissie kwam tot stand nadat bestuurders van gemeenten, GGZ, OM, Politie, GGDZL, Veilig Thuis ZL, Veiligheidshuizen ZL, zich uitspraken dat er beter samengewerkt kan worden als het gaat om thema's op het snijvlak van zorg en veiligheid op de schaal van Zuid Limburg.
De commissie wordt gevormd door een smalle vaste kern, bestaande uit een afvaardiging van burgemeesters en wethouders (verdeeld over de drie sub-regio's), politie, GGZ en het Openbaar Ministerie. Indien het onderwerp het vereist, sluiten andere (specialistische) organisaties aan.

De commissie gaat de regio, voor zover het grensoverschrijdende zorg en veiligheidsonderwerpen betreft, adviseren.
In beginsel over drie thema's:
- geweld in afhankelijkheidsrelaties,
- personen met onbegrepen/verward gedrag en
- passende huisvesting en veilig leefbaar.

Ontwikkelingen rondom 'jeugd' en 'gedwongen zorg' worden nauw gevolgd.
De commissie zoekt aansluiting bij landelijke ontwikkelingen en kan in voorkomende gevallen als spreekbuis fungeren richting provincie en Rijk. Het functioneren van de commissie wordt begin 2022 geëvalueerd en waar vereist, bijgesteld.

Namens het College,

Peter van Zutphen, wethouder Welzijn en Zorg
Jordy Clemens, wethouder Jeugd en Onderwijs
Adriane Keulen, wethouder Integraal Ouderenbeleid en Agenda 22 (Heerlen Inclusieve Stad)